

**RAPORT
Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA GMINY NĘDZA
ZA LATA 2022 – 2023**

Nędza, lipiec 2024

Opracowanie sporządził:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Heczmarowice

tel.: 33 486 53 53, kom. 513 100 869

mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Marcin Sosna

SPIS TREŚCI

1.	Cel wykonania raportu.....	4
2.	Cele do realizacji w ramach przyjętego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza.....	5
3.	Stan realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska dla Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029.	9
3.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	9
3.2.	Zagrożenia hałasem.....	13
3.3.	Pola elektromagnetyczne.....	14
3.4.	Zasoby i ochrona wód	15
3.5.	Gospodarka wodno – ściekowa.....	18
3.6.	Zasoby geologiczne.....	20
3.7.	Gleby	21
3.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	22
3.9.	Zasoby przyrodnicze	24
3.10.	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska.....	28
4.	Analiza wskaźników i kosztów	30
5.	Podsumowanie wyników raportu	37

SPIS TABEL

Tabela 1	Realizacja zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	9
Tabela 2	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.....	11
Tabela 3	Realizacja zadań własnych w zakresie zagrożeń hałasem	13
Tabela 4	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń hałasem.....	13
Tabela 5	Realizacja zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych.....	14
Tabela 6	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych.....	14
Tabela 7	Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów i ochrony wód	15
Tabela 6	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów i ochrony wód.....	15
Tabela 9	Realizacja zadań własnych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.....	18
Tabela 10	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej	19
Tabela 11	Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów geologicznych	20
Tabela 12	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych	20
Tabela 13	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie gleb.....	21
Tabela 14	Realizacja zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów	22
Tabela 15	Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych.....	24
Tabela 16	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych.....	25
Tabela 17	Realizacja zadań własnych w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska	28
Tabela 18	Realizacja zadań monitorowanych w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.....	28
Tabela 19	Wskaźniki efektywności POŚ na lata 2022 – 2025.....	30
Tabela 20	Wysokość środków poniesionych na zrealizowane działania mające wpływ na jakość środowiska naturalnego	36

1. Cel wykonania raportu

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi zapisanymi w art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu, obejmujące opis wykonanych działań, ocenę realizacji planu operacyjnego oraz ocena wskaźników efektywności Programu.

Okres raportowania Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2022 – 2023. W tym czasie na terenie gminy Nędza obowiązywał Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029. Przedstawiony raport jest pierwszym podsumowaniem przyjętego w 2022 roku Programu.

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie gminy Nędza, były to głównie:

- dane udostępnione przez Urząd Gminy w Nędzy,
- dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego,
- dane udostępnione przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Nędzy,
- dane udostępnione przez Starostwo Powiatowe w Raciborzu,
- dane udostępnione przez Zarząd Dróg Powiatowych w Raciborzu,
- dane udostępnione przez Komendę Wojewódzką PSP w Katowicach,
- dane udostępnione przez PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Rudy Raciborskie,
- dane udostępnione przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad,
- dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach,
- dane udostępnione przez PGW Wody Polskie ZZ w Gliwicach,
- dane udostępnione przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa,
- dane udostępnione przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- dane udostępnione przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- dane pochodzące z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

2. Cele do realizacji w ramach przyjętego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza

W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029” w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele średniookresowe, w ramach, których zaplanowane konkretne zadania do realizacji. W oparciu o analizę stanu środowiska na terenie gminy wykonano dla każdej dziedziny środowiskowej analizę SWOT, na podstawie, której wyznaczono odpowiednie cele, tj.:

Obszar interwencji

Klimat i powietrze

Cel

Poprawa jakości powietrza atmosferycznego na obszarze powiatu do standardów zgodnie z założeniami Programu Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego oraz uchwały „antysmogowej”.

Kierunki interwencji

Zmniejszanie zanieczyszczeń do powietrza do dopuszczalnych/docelowych poziomów dla B(a)P i pyłów zawieszonych, w tym pochodzących z sektora komunalno – bytowego.

Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin Powiatu Raciborskiego. Edukacja ekologiczna społeczeństwa skierowana na promocje postaw służących ochronie powietrza.

Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu nie powodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.

Obszar interwencji

Zagrożenia hałasem

Cel

Poprawa klimatu akustycznego na terenie powiatu

Kierunki interwencji

Minimalizacja uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Ograniczenie uciążliwości związanych z hałasem przemysłowym

Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska.

Obszar interwencji

Pola elektromagnetyczne

Cel

Minimalizacja zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców ze strony PEM

Kierunki interwencji

Działania w zakresie kontroli i planowania przestrzennego

Monitoring stanu środowiska w zakresie PEM

Obszar interwencji

Zasoby i jakość wód

Cel

Kompleksowe gospodarowanie wodami w regionie wodnym

Kierunki interwencji

Poprawa jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły, Odry i Dunaju

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury zapewniającej właściwą meliorację terenu i retencjonowanie wód, zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego.

Ograniczenie ryzyka wystąpienia strat wynikających ze zjawisk ekstremalnych związanych z wodą

Obszar interwencji

Gospodarka wodno – ściekowa

Cel

Kompleksowe gospodarowanie wodami w regionie wodnym

Kierunki interwencji

Rozwój kompleksowej gospodarki ściekowej pod kątem optymalnego wykorzystania, rozbudowy, modernizacji oraz gospodarowania wodami deszczowymi

Poprawa jakości Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Podziemnych zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzeczy Wisły, Odry i Dunaju

Obszar interwencji

Zasoby geologiczne

Cel

Zrównoważona gospodarka zasobami surowców naturalnych

Kierunek interwencji

Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom

Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczenia presji na środowisko, związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych.

Obszar interwencji

Gleby

Cel

Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunki interwencji

Ochrona gleb przed degradacją chemiczną i fizyczną

Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych

Minimalizacja stopnia i łagodzenie zasklepienia

Obszar interwencji

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel

Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz stworzenie niezbędnej

infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling

Kierunki interwencji

Minimalizacja składowanych odpadów poprzez:

- rozbudowę infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- budowę nowych oraz rozbudowę instalacji służących do odzysku (w tym recyklingu),
- udoskonalanie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym wdrożenie Wspólnego Systemu Segregacji Odpadów (WSSO) maks. do 30 czerwca 2022 r.

Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne

Obszar interwencji

Zasoby przyrodnicze

Cel

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu

Kierunki interwencji

Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności.

Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo.

Obszar interwencji

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Cel

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków

Kierunki interwencji

Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii
Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych

W zakresie każdego obszaru interwencji sprecyzowano konkretne zadania, które przedstawiono w dalszej części opracowania, a których realizacja powinna przyczynić się do osiągnięcia założonych celów średniookresowych. W zestawieniach przedstawionych w kolejnym rozdziale zobrazowano jakie działania podejmowano w latach 2022 – 2023.

W planie operacyjnym zawartym w przyjętym Programie ochrony środowiska wyszczególniono dwie grupy zadań:

- Zadania własne – realizowane bezpośrednio przez Gminę Nędza, ich realizacja jest związana bezpośrednio z wkładem finansowym Gminy,
- Zadania monitorowane – realizowane na terenie gminy, nie mniej jednak przez jednostki takie jak Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej,

a także przedsiębiorców czy mieszkańców (Gmina nie odpowiada za realizację tych zadań).

Biorąc pod uwagę fakt, że w Programie Ochrony Środowiska pojawiają się zadania należące do każdej z wyżej wymienionych wyżej grup dane do opracowania niniejszego Raportu pochodzą nie tylko Urzędu Gminy w Nędzy i jego jednostek organizacyjnych, ale także z instytucji wymienionych na listach przedsięwzięć przewidzianych do realizacji, jako jednostki odpowiedzialne za ich wykonanie.

3. Stan realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska dla Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 7 zadań własnych,
- 7 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 1) oraz monitorowanych (tabela nr 2).

Tabela 1 Realizacja zadań własnych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Opracowanie i wdrażanie planów gospodarki niskoemisyjnej	Uchwałą nr LX-385-2022 Rady Gminy Nędza z dnia 30 maja 2022 r. przyjęto „Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2030”. Poniesiono wydatki w kwocie 13 559,51 zł, w tym dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 10 847,61 zł.
2.	Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego Gminy Nędza	Nie realizowano w okresie raportowania.
3.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (w tym dotacje dla mieszkańców)	Gmina Nędza wraz z partnerami uczestniczącymi zrealizowała projekt pn. „Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gmin Partnerskich: Tarnowskie Góry, Gaszowice, Jejkowice, Lyski, Krupski Młyn, Kuźnia Raciborska, Nędza, Lelów, Psary, Sośnicowice, Tworóg”. Rzeczowa realizacja projektu pozwoliła na zainstalowanie łącznie 310 instalacji obejmujących: <ul style="list-style-type: none"> • instalacje fotowoltaiczne (154 szt.) • kolektory słoneczne (41 szt.) • instalacje pomp powietrznych do c.w.u. (31 szt.) • instalacje pomp powietrznych do c.w.u. i c.o. (27 szt.) • instalacje kotłów na biomasę (57 szt.) Koszty całego projektu to 5 911 352,13 zł, z tego 4 644 300,89 zł dofinansowania w ramach RPO WSL 2014-2020.
4.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym: termomodernizacja budynku LKS z Zawadzie Książęcej	W 2022 roku zakończono realizację zadania pod nazwą „Termomodernizacja budynku LKS z Zawadzie Książęcej”. Łączne nakłady poniesione na realizację tego zadania wyniosły 312 296,00 zł, z tego kwota 252 528,91 zł stanowiła dofinansowanie w ramach RPO WSL 2014-2020. Ponadto zrealizowano zadania obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> • modernizację kotłowni w budynku wielofunkcyjnym w Zawadzie Książęcej przy ul. Raciborskiej 55a za kwotę 116 890,60 zł, • budowę systemu fotowoltaicznego dla potrzeb oczyszczalni ścieków w Ciechowicach za kwotę 195 631,50 zł (realizowano także w 2023 roku). W 2023 roku zrealizowano zadania obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> • montaż instalacji OZE w Przedszkolu w Nędzy za kwotę 30 504,00 zł, • modernizację kotłowni wraz z wymianą pieca c.o. w budynku Przedszkola w Łęgu za kwotę 1 428,60 zł.
5.	Organizacja akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii	W okresie raportowania organizowano szereg akcji edukacyjnych i informacyjnych związanych z poprawą jakości powietrza, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Spotkania dotyczące wymiany źródeł ciepła w ramach programu Czyste Powietrze, • Spotkanie dotyczące centralnej ewidencji emisyjności budynków,

		<ul style="list-style-type: none"> Publikacja informacji na stronie internetowej gminy o szkodliwości zanieczyszczeń powietrza, zmianach w charakterystyce energetycznej budynków, dofinansowania w ramach programu Ciepłe Mieszkanie. <p>W okresie raportowania, w okresie zimowym, organizowano także bezpłatne badanie budynków kamerą termowizyjną. Takie działanie pozwoliło sprawdzić, czy w budynku nie ma miejsc niekontrolowanej ucieczki ciepła.</p> <p>W 2023 roku powołano Gminny Zespół Antysmogowy. Zespół powstał w celu realizacji zadań projektu LIFE pn. "Śląskie. Przywracamy błękit". Celem zespołu jest edukacja uczniów szkół podstawowych usytuowanych na terenie gminy Nędza odnośnie tematyki związanej z zanieczyszczeniami powietrza, ochroną środowiska, smogiem oraz ekologią.</p> <p>Gminny Zespół obejmuje placówki oświatowe na terenie Gminy Nędza, którymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śląskich w Nędzy Zespół Szkolno- Przedszkolny w Babicach Zespół Szkolno- Przedszkolny w Górkach Śląskich Zespół Szkolno- Przedszkolny w Zawadzie Książęcej <p>Podczas organizowanych w ww. szkołach zajęć oprócz merytorycznego przybliżenia problematyki związanej ze smogiem uczniowie klas zobaczą również materiały wideo oraz przeprowadzone będą eksperymenty.</p>
6.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako element zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	<p>Kontrole spalania odpadów w okresie raportowym prowadzone były przy okazji kontroli wynikających z POP (tzw. kontroli antysmogowych).</p> <p>W 2022 roku przeprowadzono 36 kontroli.</p> <p>W 2023 roku przeprowadzono 31 kontroli.</p>
7.	<p>Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych gminnych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> przebudowa ul. Dębowej w Nędzy wraz z odwodnieniem (przebudowa sieci energetycznej, odwodnienie, nawierzchnia z kostki betonowej, modernizacja drogi gminnej ul. Sosnowa w Nędzy (długość drogi 834 m), modernizacja drogi gminnej ul. Wąska w Nędzy (długość drogi 159 m) 	<p>W 2022 roku przebudowano ul. Dębową w Nędzy wraz z odwodnieniem za kwotę 624 375,00 zł.</p> <p>Ponadto udzielono wsparcia finansowego dla Powiatu Raciborskiego na realizację zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Modernizacja drogi powiatowej nr 3537S od DW 919 w kierunku Adamowice” w kwocie 28 362,45 zł, „Modernizacja drogi powiatowej nr 3536S od DW 919 do początku m. Górki Śląskie” w kwocie 231 772,85 zł. <p>2023 realizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizacja ul. Leśnej w Górkach Wielkich za kwotę 1 315 991,16 zł Modernizacja ul. Sosnowej w Nędzy za kwotę 678 983,70 zł, Modernizacja ul. Rogol w Nędzy (dokumentacja) za kwotę 2 460,00 zł, Modernizacja drogi gminnej przy ul. Wąskiej w Nędzy za kwotę 430 767,81 zł, Modernizacja gminnej drogi wewnętrznej w Babicach na działce nr za kwotę 965 625,44 zł. <p>Ponadto udzielono wsparcia finansowego dla Powiatu Raciborskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 3546S od skrzyżowania z ul. Wiejską w Babicach do granicy z Powiatem Rybnickim” w kwocie 40 800,00 zł.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy oraz podmiotów realizujących poszczególne zadania

Tabela 2 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach mieszkalnych, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach / mieszkańcy</p> <p>W latach 2022 – 2023 mieszkańcy z terenu gminy zawarli łącznie 222 umowy o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze. Umowy te swoim zakresem obejmowały zakup i montaż:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 16 szt. kotłów gazowych, • 2 szt. kotłów zgazowujących drewno, • 38 szt. kotłów na pellet drzewny, • 29 szt. kotłów na węgiel spełniających wymogi Programu, • 96 szt. pomp ciepła, • 2 szt. systemów ogrzewania elektrycznego. <p>Umowy te dotyczyły także:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Docieplenie przegród budowlanych – w 48 przypadkach, • Wymianę stolarki okiennej – w 52 przypadkach, • Wymianę drzwi zewnętrznych – w 36 przypadkach, • Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej – w 41 przypadkach. <p>TAURON Dystrybucja S.A.</p> <p>Na obszarze gminy Nędza zainstalowanych jest 589 mikro instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy znamionowej wynoszącej 4137,332 kW.</p>
2.	Ograniczenie niskiej emisji w budynkach przedsiębiorstw, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	<p>TAURON Dystrybucja S.A.</p> <p>Na obszarze gminy Nędza brak jest kogeneracyjnych jednostek wytwórczych.</p>
3.	Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	<p>Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu w Katowicach</p> <p>Wyniki klasyfikacji strefy śląskiej wg kryterium ochrony zdrowia ludzi uzyskane w rocznej ocenie jakości powietrza w województwie śląskim zarówno za rok 2023 przedstawia się następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasa A – dla dwutlenku siarki, dwutlenków azotu, ozonu, benzenu, ołowiu, kadmu, arsenu, niklu i tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5 • Klasa C – dla benzo(a)pirenu, • Klasa D2 – dla ozonu (przekroczona wartość poziomu dopuszczalnego długookresowego).
4.	Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	<p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach</p> <p>W okresie raportowania nie prowadzono kontroli wśród przedsiębiorców z terenu gminy Nędza w zakresie ochrony powietrza.</p>
5.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych wojewódzkich	<p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach</p> <p>W 2022 roku zrealizowano zadanie pn.: „Naprawa DW 919 w miejscowości Szymocice od km 12+160 do km 13+560” za kwotę 2 242 952,04 zł.</p> <p>W ramach bieżącego utrzymania prowadzone były prace interwencyjne i utrzymaniowe polegające na zapewnieniu ciągłości nawierzchni oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p>
6.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych powiatowych, w tym wykonanie przebudowy DP 3536S Górki Śląskie na odcinku 2,1 km	<p>Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu</p> <p>W 2022 roku realizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja drogi powiatowej nr 3536S od DW 919 do początku m. Górki Śląskie - zakres zadania obejmował roboty na odcinku o długości 2.085 mb. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 317 728,47 zł, • modernizacja drogi powiatowej nr 3537S od DW 919

		<p>w kierunku na Adamowice - zakres zadania obejmował roboty na odcinku o długości 330 mb. Całkowity koszt zadania wyniósł 283 624,51 zł.</p> <p>W 2023 roku realizowano zadanie pn.: „Przebudowa drogi powiatowej nr 3546S od skrzyżowania z ul. Wiejską w Babicach do granicy z Powiatem Rybnickim”. Zadanie obejmowało wykonanie dokumentacji projektowej i robót budowlanych dla przebudowy drogi powiatowej nr 3546S o długości 0,98 km ul. Wyzwolenia w Babicach, od skrzyżowania z drogą gminną ul. Wiejską w Babicach (włącznie) do granicy z Powiatem Rybnickim. Wydatkowano środki w wysokości 1 947 032,32 zł.</p>
7.	Rozwój komunikacji publicznej w oparciu o nowoczesny niskoemisyjny tabor autobusowy mający na celu przesiadkę z indywidualnych samochodów na rzecz transportu zbiorowego	Brak informacji o podjętych działaniach w okresie raportowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.2. Zagrożenia hałasem

W zakresie zagrożeń hałasem w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 2 zadań własnych,
- 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie zagrożeń hałasem na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 3) oraz monitorowanych (tabela nr 4).

Tabela 3 Realizacja zadań własnych w zakresie zagrożeń hałasem

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Ograniczenie hałasu drogowego	Zadanie realizowane pośrednio w wyniku działań opisanych w Tabeli nr 1 poz. 7. W okresie raportowania nie budowano zabezpieczeń antyhałasowych przy drogach gminnych.
2.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie realizowane pośrednio w trakcie działań edukacyjnych dotyczących pozostałych dziedzin środowiskowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy oraz podmiotów realizujących poszczególne zadania

Tabela 4 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń hałasem

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Ograniczenie hałasu drogowego	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach W okresie raportowania nie budowano zabezpieczeń przeciwhałasowych w ciągu dróg wojewódzkich. Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu W okresie raportowania nie wprowadzano zieleni izolacyjnej ani nie budowano zabezpieczeń przeciwhałasowych w ciągu dróg powiatowych.
2.	Działania administracyjne mające na celu ograniczanie hałasu przemysłowego	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie wydano żadnej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu do środowiska.
3.	Monitoring poziomów hałasu emitowanego przez przedsiębiorstwa	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach W okresie raportowania nie prowadzono kontroli wśród przedsiębiorców z terenu gminy Nędza w zakresie emisji hałasu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.3. Pola elektromagnetyczne

W zakresie pól elektromagnetycznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 1 zadania własnego,
- 2 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 5) oraz monitorowanych (tabela nr 6).

Tabela 5 Realizacja zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	W okresie raportowania przyjęto uchwałę nr LXXXVII-551-2023 Rady Gminy Nędza z dnia 30 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nędza dla określonych terenów sołectwa Babice. W zapisach ww. uchwały brak jest informacji o potencjalnych miejscach lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy

Tabela 6 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska W okresie raportowania nie prowadzono pomiarów pól elektromagnetycznych na obszarze gminy Nędza. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego na obszarach wiejskich województwa śląskiego wyniosło 0,525 V/m w 2022 roku oraz 0,52 V/m w 2023 roku.
2.	Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie zgłoszono żadnej nowej instalacji emitującej pola elektromagnetyczne do środowiska, natomiast dokonano głośzenia zmian w 2 funkcjonujących już instalacjach na terenie gminy Nędza.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.4. Zasoby i ochrona wód

W zakresie zasobów i ochrony wód w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 4 zadań własnych,
- 3 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie zasobów i ochrony wód na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 7) oraz monitorowanych (tabela nr 8).

Tabela 7 Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów i ochrony wód

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Wyznaczanie i uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz granic obszarów zalewowych, w tym obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują zakazy wynikające z ustawy Prawo wodne	W okresie raportowania przyjęto uchwałę nr LXXXVII-551-2023 Rady Gminy Nędza z dnia 30 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nędza dla określonych terenów sołectwa Babice. Zgodnie z zapisami ww. uchwały teren objęty ustaleniami położony jest poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.
2.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie realizowane pośrednio w trakcie działań edukacyjnych dotyczących pozostałych dziedzin środowiskowych. W ramach działań Urzędu Gminy na stronie internetowej publikowano m. in. Informację o możliwości uzyskania dofinansowania do gromadzenia wód opadowych w ramach programu Moja Woda.
3.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Nie realizowano w okresie raportowania.
4.	Poprawa retencji wodnej, w tym prace związane z utrzymaniem i konserwacją rowów melioracyjnych	W okresie raportowanym 2022-2023 prowadzono prace związane z bieżącym utrzymaniem i czyszczeniem rowów melioracyjnych. <ul style="list-style-type: none"> • W 2022 roku koszty konserwacji rowów melioracyjnych wyniosły 6 765,00 zł. • W 2023 roku koszty konserwacji rowów melioracyjnych wyniosły 32 525,32 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy

Tabela 8 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów i ochrony wód

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	Główny Inspektor Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach Wody powierzchniowe W granicach administracyjnych gminy Nędza zlokalizowane są fragmentaryczne zlewnie 3 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP): <ul style="list-style-type: none"> • RW60001511549 Łęgoń, • RW6000061156899 Sumina, • RW6000101156929 Czerwona Woda.

		<p>Po przeprowadzeniu badań monitoringowych, klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitej części wód powierzchniowych rzek dla RW60001511549 Łęgoń przedstawia się następująco:</p> <p>W 2022 roku >1 klasy jakości wód dla substancji priorytetowych, z uwagi na przekroczenie stężeń benzo(a)pirenu i fluorantenu.</p> <p>W 2023 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4 klasa jakości wód pod względem elementów biologicznych, • 2 klasa jakości wód pod względem elementów hydro – morfologicznych, • 2 klasa jakości wód pod względem elementów fizykochemicznych, • 2 klasa jakości wód pod względem elementów fizykochemicznych obejmujących specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne, • >1 klasy jakości wód dla substancji priorytetowych, z uwagi na przekroczenie stężeń benzo(a)pirenu i fluorantenu. <p>W pozostałych jcw nie prowadzono badań monitoringowych.</p> <p>Wody podziemne</p> <p>W roku 2022 na terenie gminy Nędza prowadzono badania monitoringowe wód podziemnych w 1 punkcie sieci krajowej (Id Monitoring 1632) w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych. Był to punkt zlokalizowany w miejscowości Nędza, na terenach zieleni. Określono końcową klasę jakości V – wody złej jakości.</p> <p>W 2023 roku badań w tym punkcie nie prowadzono.</p>
<p>2.</p>	<p>Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udrożnienie koryta cieku Ciechowickiego z odcinkową naprawą umocnień brzegowych w km 0+000 – 1+670 na terenie gminy Nędza • udrożnienie koryta cieku Kanał A z odcinkową naprawą umocnień brzegowych w km 0+000 – 2+900 	<p>Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Gliwicach</p> <p>W ramach realizacji zadania Nadzór Wodny w Raciborzu wykonał następujące prace:</p> <p>W 2022 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dwukrotne koszenie prawostronnego wału przeciwpowodziowego Kanału ULGA w km 4+000 – 7+500 na obrębie Markowice raz rzeki Odry w km 55+000 – 71+600 oraz wału zamykającego rz. Odry na długości 118 m wraz z udrożnieniem przepustów wałowych; koszt: 74 397,80 zł. <p>W 2023 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dwukrotne koszenie prawostronnego wału przeciwpowodziowego Kanału ULGA w km 4+000 – 7+500 na obrębie Markowice raz rzeki Odry w km 55+000 – 71+600 oraz wału zamykającego rz. Odry na długości 118 m wraz z udrożnieniem przepustów wałowych; koszt: 83 758,42 zł, • roboty naprawcze studni drenażowych prawostronnego wału rzeki Odry; koszt: 39 399,36 zł. <p>W ramach realizacji zadania Nadzór Wodny w Rybniku wykonał następujące prace:</p> <p>W 2022 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koszenie obustronnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Suminy w km 0+000 – 3+040; koszt: 19 363,56 zł, • koszenie wałów przeciwpowodziowych rzeki Rudy, wał lewy w km 0+000 – 3+455, wał prawy w km 0+000 – 3+255; koszt: 27 675,40 zł, • roboty utrzymaniowe cieku Sumina w km 5+140 – 5+170 i 14+980 – 16+050 w m. Nędza i w m. Sumina; koszt: 59 163,00 zł, <p>W 2023 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koszenie obustronnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Suminy w km 0+000 – 3+040; koszt: 23 323,23 zł, • koszenie wałów przeciwpowodziowych rzeki Rudy, wał lewy w km 0+000 – 3+455, wał prawy (dwukrotnie) w km 0+000 – 3+255; koszt: 59 272,45 zł. <p>Ponadto Zarząd Zlewni w Gliwicach w 2023 roku przeprowadził kontrolę 5-letnią stanu technicznego przepompowni w Ciechowicach.</p>

3.	Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie realizowano zadania.
----	---	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

Ponadto, w 2023 roku mieszkańcy Gminy Nędza złożyli do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 7 wniosków o udzielenie dofinansowania do montażu urządzeń służących do gromadzenia wód opadowych i roztopowych, w ramach Programu Moja Woda.

3.5. Gospodarka wodno – ściekowa

W zakresie gospodarki wodno – ściekowej w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 6 zadań własnych,
- 2 zadania monitorowane.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 9) oraz monitorowanych (tabela nr 10).

Tabela 9 Realizacja zadań własnych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Nędza	<p>W 2022 roku zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa tranzytu z miejscowości Ciechowice do miejscowości Nędza za kwotę 38 130,00 zł, • Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Zawada i Łęg za kwotę 359 970,00 zł. <p>W 2023 roku zrealizowano zadanie obejmujące budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowości Zawada i Łęg za kwotę 1 990 748,62 zł.</p> <p>Na koniec 2023 roku na terenie gminy było 8,6 km sieci kanalizacyjnej. Podłączonych do niej było 99 nieruchomości. Stopień skanalizowania wynosi ok. 5,6%.</p>
2.	Udzielenie dotacji celowej z budżetu Gminy Nędza na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, związanych z budową przyłączy kanalizacyjnych lub wodociągowych i przyłączeniem nieruchomości do gminnej sieci kanalizacyjnej lub wodociągowej	Nie realizowano w okresie raportowania.
3.	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej, przyłączenie nowych odbiorców wody przeznaczonej do spożycia Budowa i modernizacja urzędów i obiektów wodociągowych	<p>W 2022 roku zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wodociągowej na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Spacerowej w Szymocicach za kwotę 146 235,89 zł, • Budowa sieci wodociągowej w Nędzy przy ul. Sobieskiego za kwotę 76 612,41 zł. • Budowa sieci wodociągowej w Gminie Nędza w sołectwie Szymocice i Górki Śląskie za kwotę 12 300,00 zł. <p>W 2023 roku zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa odcinka sieci wodociągowej w Babicach przy ul. Piaskowej za kwotę 141 528,31 zł, • Budowa sieci wodociągowej w Nędzy przy ul. Sobieskiego za kwotę 120 235,71 zł. <p>Na koniec 2023 roku na terenie gminy było 68,9 km sieci wodociągowej. Podłączonych do niej było 1851 nieruchomości. Stopień zwodociągowania wynosi ok. 97%.</p>
4.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków,	<p>Zadanie realizowane pośrednio w trakcie działań edukacyjnych dotyczących pozostałych dziedzin środowiskowych.</p> <p>W ramach działań Urzędu Gminy na stronie internetowej publikowano m. in. Informację o możliwości uzyskania dofinansowania do budowy przydomowej oczyszczalni ścieków w ramach Programu realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.</p>

	w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	
5.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Ewidencja prowadzona jest na bieżąco. Według danych na koniec 2022 roku, na terenie gminy Nędza zlokalizowanych było 1539 zbiorników bezodpływowych oraz 217 przydomowych oczyszczalni ścieków.
6.	Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych	<p>Prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na posesjach prywatnych są prowadzone na bieżąco.</p> <ul style="list-style-type: none"> W 2022 roku przeprowadzono 10 kontroli i dotyczyły głównie przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2023 roku przeprowadzono 166 i były to zarówno kontrole przydomowych oczyszczalni jak i zbiorników bezodpływowych. <p>W trakcie kontroli sprawdzano czy właściciel nieruchomości ma stosowną umowę i dowody płatności za opróżnianie zbiorników.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

Tabela 10 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno – ściekowej

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	<p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach</p> <p>W okresie raportowania nie prowadzono kontroli wśród przedsiębiorców z terenu gminy Nędza w zakresie gospodarki wodno - ściekowej.</p>
2.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	<p>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach</p> <p>W okresie raportowania podjęto decyzje o uruchomieniu programu obejmującego możliwość uzyskania dofinansowania do budowy przydomowej oczyszczalni ścieków.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.6. Zasoby geologiczne

W zakresie zasobów geologicznych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 2 zadania własne,
- 4 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie zasobów geologicznych na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 11) oraz monitorowanych (tabela nr 12).

Tabela 11 Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Nie realizowano w okresie raportowania.
2.	Wprowadzanie zapisów w miejscowych PZP ograniczających zabudowę na terenach osuwiskowych	W okresie raportowania przyjęto uchwałę nr LXXXVII-551-2023 Rady Gminy Nędza z dnia 30 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nędza dla określonych terenów sołectwa Babice. Zgodnie z zapisami ww. uchwały teren objęty ustaleniami położony jest poza obszarami osuwania się mas ziemi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

Tabela 12 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów geologicznych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Starosta Raciborski Działanie prowadzone na bieżąco. W okresie raportowania nie ujawniono owoch terenów zagrożonych ruchami masowymi.
2.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Nie realizowano w okresie raportowania.
3.	Współdziałanie organów koncesyjnych w celu ochrony rejonów występowania udokumentowanych złóż objętych koncesją oraz eliminacja nielegalnego wydobycia poprzez system kontroli	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie wydano żadnej nowej koncesji na wydobywanie surowców ze złóż. W 2023 roku wydano decyzję rekultywacyjną dla przedsiębiorcy eksploatującego złożę piasku.
4.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych zgodnie z decyzjami Starosty Raciborskiego	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie wydano żadnej decyzji o zakończeniu rekultywacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.7. Gleby

W zakresie gleb w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację 4 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie gleb na terenie Gminy Nędza w zakresie działań monitorowanych (tabela nr 13).

Tabela 13 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie gleb

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Organizacja porad, konsultacji i szkoleń dla rolników	<p>Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu</p> <p>PZDR w Raciborzu w okresie raportowania prowadził głównie szkolenia i konsultacje w związku z wprowadzonymi zmianami w ramach dopłat bezpośrednich, w szczególności w zakresie ekoschematów oraz norm wymaganych do spełnienia przy przyznawaniu jej pomocy.</p> <p>Na bieżąco również udzielane są rolnikom wszelkiego rodzaju porady i konsultacje.</p>
2.	Kontrola poziomu pH i zanieczyszczeń gleb	<p>Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy</p> <p>W ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych badania takie wykonuje się w okresach pięcioletnich. W okresie raportowania nie prowadzono badań na terenie gminy Nędza. Kolejne przewiduj się do przeprowadzenia w 2025 roku.</p> <p>Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Gliwicach</p> <p>Brak danych obejmujących swoim zakresem badania wykonane dla gruntów rolnych z terenu gminy Nędza.</p>
3.	Prowadzenie kontroli stosowanych nawozów i środków ochrony roślin	<p>Kontrole gospodarstw rolnych w zakresie gospodarowania środkami ochrony roślin prowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach Delegatura w Raciborzu.</p> <p>W roku 2022 przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania agrofagów innych niż kwarantannowe – brak nieprawidłowości, • 2 kontrole stosowania środków ochrony roślin – brak nieprawidłowości. <p>W roku 2023 przeprowadzono kontrole:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 obserwacji fitosanitarnych pod kątem występowania agrofagów innych niż kwarantannowe – w 1 przypadku stwierdzono obecność mszyc, • 7 kontroli stosowania środków ochrony roślin – brak nieprawidłowości.
4.	Realizacja Programów rolno-środowiskowych i rolno-środowiskowo - klimatycznych	<p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski Oddział w Częstochowie prowadziła nabory dotyczące realizacji programów rolno-środowiskowo-klimatycznych w poszczególnych pakietach i wariantach. Na terenie Gminy Nędza zrealizowano płatności w zakresie rolnictwa ekologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wariant 2.1 – Międzyplony na powierzchni 0,53 ha w 2022 roku. • Wariant 5.4 – Półnaturalne łąki wilgotne na powierzchni 6,06 ha w 2022 roku i 5,68 ha w 2023 roku, • Wariant 8.1 – Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na powierzchni 34,53 ha w 2022 roku, • Wariant 9.1 – Retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych na powierzchni 1,41 ha w 2022 roku. <p>W 2023 roku wprowadzono ekoschematy w ramach dopłat bezpośrednich.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy oraz od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację 5 zadań własnych.

W poniższej tabeli zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 14.)

Tabela 14 Realizacja zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami (kontrole zawartych umów czy prawidłowego selekcjonowania odpadów)	<p>W okresie raportowania kontrola prawidłowej segregacji odpadów była prowadzona na bieżąco przez przedsiębiorcę odbierającego odpady.</p> <p>W przypadku niewłaściwej segregacji przedsiębiorca informował właściciela nieruchomości poprzez przyklejenie naklejki o braku segregacji oraz jednocześnie informował o tym fakcie Urząd Gminy.</p> <p>Ponadto przeprowadzano w analogicznym okresie 2022-2023 kontrolę zgłoszonych kompostowników przydomowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2022 roku 49 kontroli, • w 2023 roku 49 kontroli.
2.	Sukcesywne zapobieganie i usuwanie dzikich wysypisk odpadów	<p>W przypadku pojawienia się dzikich wysypisk Urząd Gminy Nędza ustalał właściciela nieruchomości lub posiadacza odpadów i wzywał do usunięcia składowiska.</p> <p>W okresie analizy 2022 i 2023 nie było konieczności usunięcia dzikiego wysypiska na koszt gminy.</p>
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy (dotacje dla mieszkańców)	<p>W 2022 roku usunięto z terenu Gminy Nędza 15,778 Mg wyrobów zawierających azbest z 10 posesji. Koszt zadania wyniósł 9 985,07 zł, z czego dofinansowanie stanowiło 9 046,32 zł, w tym ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie 4 407,88 zł oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 4 638,44 zł. Wpłaty mieszkańców wyniosły 938,75 zł.</p> <p>W 2023 roku usunięto z terenu Gminy Nędza 5,33 Mg wyrobów zawierających azbest z 6 posesji. Koszt zadania wyniósł 4 877,71 zł, z czego dofinansowanie stanowiło 3 047,60 zł, w tym ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie 1 510,60 zł oraz z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach 1 537,00 zł. Wpłaty mieszkańców wyniosły 1 830,11 zł</p>
4.	Prowadzenie i rozwijanie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	<p>Rada Gminy Nędza podjęła uchwałę o odbieraniu odpadów komunalnych z terenu nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne – począwszy od stycznia 2017r., stąd wszyscy właściciele nieruchomości, na których powstają odpady komunalne lub zamieszkują mieszkańcy są objęci odbieraniem odpadów komunalnych w ramach systemu zorganizowanego przez gminę. Sytuacja może ulec zmianie z uwagi na fakt wprowadzenia w przepisach prawa możliwości złożenia przez właściciela nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oświadczenia o wyłączeniu się z systemu odbierania odpadów komunalnych zorganizowanego przez gminę. W okresie raportowania nie złożono oświadczenia o wyłączeniu się z gminnego systemu.</p> <p>W zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, odbiera się bezpośrednio z terenu nieruchomości: niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, popiół, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony (w ilości maksymalnie 4 sztuk na rok na nieruchomość).</p> <p>Ponadto, Gmina Nędza, w wyniku zawartego w 2022 roku porozumienia z Gminą Kuźnia Raciborska, powierzyła jej realizację zadania własnego gminy, polegającego na prowadzeniu Punktu selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych dla mieszkańców Gminy Nędza, na terenie Gminy</p>

		<p>Kuźnia Raciborska. W punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych przyjmowane były w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości następujące frakcje odpadów komunalnych: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe (w ilości maksymalnie 200 kg na rok na nieruchomości), zużyte opony (w ilości maksymalnie 4 sztuk na rok na nieruchomości), odpady budowlane i rozbiórkowe (w ilości do 100 kg na rok na nieruchomości), odpady tekstyliów i odzieży.</p> <p>Część bioodpadów jest kompostowana w przydomowych kompostownikach, co znacznie podwyższa realny poziom recyklingu.</p> <p>Łącznie w 2022 roku odebrano od mieszkańców oraz zebrano w PSZOK 2940,34 Mg odpadów, z tego 1019,46 Mg stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.</p> <p>W 2022 roku na działania związane z systemem gospodarki odpadami komunalnymi wydatkowano środki w wysokości 2 075 752,27 zł.</p> <p>Łącznie w 2023 roku odebrano od mieszkańców oraz zebrano w PSZOK 2577,2025 Mg odpadów, z tego 942,30 Mg stanowiły niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne.</p> <p>W 2023 roku na działania związane z systemem gospodarki odpadami komunalnymi wydatkowano środki w wysokości 2 101 900,61 zł.</p> <p>W 2022 roku uzyskany poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 12,2539 %. Z kolei w 2023 - 42,59 %.</p>
5.	<p>Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami</p>	<p>Działalność informacyjno – edukacyjna prowadzona była w oparciu o informacje zamieszczane na stronie internetowej urzędu, w formie ulotek przekazywanych właścicielom nieruchomości, a także poprzez bezpłatną aplikację mobilną, w której można bez problemu sprawdzić sposób segregacji odpadów, czy terminy odbioru odpadów.</p> <p>W 2023 roku zorganizowano konkurs na eko-ozdobę świąteczną pod tytułem: „JESTEM EKO-świąteczna ozdoba z recyklingu”. Konkurs skierowany był dla uczniów uczęszczających do placówek oświatowych na terenie Gminy Nędza.</p> <p>Placówki oświatowe w ramach swojej działalności także realizowały różnego rodzaju akcje związane z gospodarką odpadami, np. zbierając baterie.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy

3.9. Zasoby przyrodnicze

W zakresie zasobów przyrodniczych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 4 zadania własne,
- 7 zadań monitorowanych.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie zasobów przyrodniczych na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 15) oraz monitorowanych (tabela nr 16).

Tabela 15 Realizacja zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	<p>W okresie raportowania, w placówkach oświatowych na terenie gminy Nędza, organizowano m. in. następujące wydarzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Zbieramy karmę dla zwierząt w schronisku w Raciborzu”, • „Skąd biorą się produkty ekologiczne” – akcja Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, • „Sprzątamy dla Polski”, • „Sprzątanie świata” • „Światowy Dzień Drzewa” - pogadanka, wykonanie plakatu, sadzenie drzewek w ogrodzie szkolnym w SP w Zawadzie Książęcej, • „Dzień Ziemi” - oglądanie filmu edukacyjnego na temat ochrony naszej planety, • „Dzień Farmera” – zakładanie ogródka szkolnego oraz zajęcia proekologiczne. <p>Ponadto w ramach działalności gminnej biblioteki organizowano różnego rodzaju akcje proekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z leśnikiem z Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, który opowiedział o zimowych zwyczajach zwierząt i każdy z uczestników przygotował budkę lęgową, • spotkanie z weterynarzem oraz biologiem, który omówił życie pająków i mrówek, • zajęcia stałe pt. „Zwierzaki” dla dzieci w wieku 3-5 lat, gdzie omawiano wybrane gatunki zwierząt, ich środowisko życia i zwyczaje. • „Życie bez toksyn - Eko-detoks”, • spotkanie przybliżające rolę pszczół w środowisku, • pokaz recyklingu „Bądź eko”, • warsztaty „Ogród w szkle”.
2.	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno - konserwacyjne zieleni przydrożnej	<p>W 2023 roku realizowano zadanie obejmujące utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni p.n. „Zielona przestrzeń”. Wydatkowano środki w wysokości 9 800,00 zł.</p>
3.	Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	<p>W okresie raportowania przyjęto uchwałę nr LXXXVII-551-2023 Rady Gminy Nędza z dnia 30 października 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nędza dla określonych terenów sołectwa Babice.</p> <p>W zapisach ww. uchwały pojawia się zapis, że obszar objęty planem podlega ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych dotyczących Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Park Krajobrazowy “Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” chroni przestrzeń głównego w południowej Polsce korytarza ekologicznego przebiegającego równoleżnikowo. Łączy</p>

		on doliny górnej Wisły i Odry oraz strefy podgórskie Karpat i Sudetów. Tworzą go zwarte kompleksy lasów rudzkich i pszczyńskich.
4.	Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych	Nie realizowano w okresie raportowania.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy

Tabela 16 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	<p>Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Rudy Raciborskie</p> <p>Promocja proekologicznej polityki leśnej prowadzona jest przez nadleśnictwo w ramach zajęć edukacyjnych w postaci lekcji terenowych, prelekcji i prezentacji. Zajęcia adresowane do ogółu społeczeństwa i prowadzone na obiektach edukacyjnych nadleśnictwa: Zielona klasa, ścieżki przyrodniczo-edukacyjne, Gospodarstwo Szkółkarskie w Nędzy. W zajęciach można było uczestniczyć przez cały rok, adresowane były do ogółu społeczeństwa, w tym także do mieszkańców gminy Nędza.</p> <p>Nadleśnictwo Rudy Raciborskie w latach 2022 – 2023 prowadziło akcję „Dokarmianie ptaków” polegającą na konserwacji oraz bieżącej obsłudze karmników dla ptaków zlokalizowanych przy biurówcu nadleśnictwa, „Zielonej klasie” i przy obiekcie edukacyjnym w leśnictwie Kotlarnia oraz pozostałych leśnictwach.</p> <p>Przez cały rok, a szczególnie w okresie wiosennym, przy współpracy z jednostkami ochotniczej i państwowej straży pożarnej prowadzona była akcja „Chroń las przed pożarem”. Dla zgłaszających się grup prowadzone były pogadanki dotyczące ochrony przeciwpożarowej połączone z wycieczką na teren największego w Polsce pożarzyska.</p> <p>W ramach „Pierwszego dnia wiosny” zachęcano do różnych aktywności w budzącym się do życia lesie. Współpracowano w tym zakresie z placówkami oświatowymi i innymi instytucjami organizującymi wizyty w nadleśnictwie.</p> <p>W kwietniu-maju oraz wrześniu-październiku organizowano akcje sadzenia lasu jak na przykład akcja #SadziMy czy „Święto Drzewa”. Uczestnikom przedstawiano zagadnienia z zakresu realizacji gospodarki leśnej w warunkach Górnego Śląska. Od kilku lat odbywa się również w wybrany dzień rozdawanie sadzonek kontenerowych na stoisku przy siedzibie nadleśnictwa promujące działalność Lasów Państwowych.</p> <p>W lipcu i sierpniu w ramach „Wakacji w lesie” promowano aktywne spędzanie wolnego czasu prezentując zainteresowanym zasady bezpiecznego i odpowiedzialnego zachowania w lesie.</p> <p>Każdego roku nadleśnictwo we współpracy z zainteresowanymi grupami włącza się w działania o zasięgu krajowym jak na przykład „Sprzątanie Świata” i „Dzień Ziemi”.</p> <p>W zajęciach terenowych, spotkaniach w szkołach, przedszkolach i innych instytucjach uczestniczyło w 2022 roku 2 868 osób, a w 2023 roku 3412 osób.</p> <p>Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego</p> <p>29 września 2022r. odbyła się konferencja pn. „Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”, która miała na celu przybliżenie problematyki opracowywania i wspólnego uzgadniania projektu uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich oraz omówienie zasad ochrony przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju na obszarze prawnie chronionym, jakim jest park krajobrazowy.</p>
2.	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni	<p>Powiatowy Zarząd Dróg w Raciborzu</p> <p>W okresie raportowania nie usuwano drzew zlokalizowanych w pasie dróg powiatowych na terenie gminy Nędza. Usunięto 17 drzew zlokalizowanych w pasie dróg wojewódzkich, utrzymywanych przez PZD.</p> <p>Nie dokonano nasadzeń nowych drzew w pasie dróg powiatowych i wojewódzkich.</p>

	przydrożnej	
3.	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych poprzez inwentaryzację i sporządzanie uproszczonych planów urządzania lasów prywatnych oraz zwiększenie lesistości poprzez zalesienia	<p>Starosta Raciborski</p> <p>W okresie raportowania nie zlecano opracowania nowych uproszczonych planów urządzania lasu na terenach prywatnych.</p>
4.	Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z planami urządzania lasów państwowych	<p>Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Rudy Raciborskie</p> <p>W związku z realizacją „Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Rudy Raciborskie na lata 2016 – 2025”, w zasięgu administracyjnym gminy Nędza, w 2022 roku, zostały wykonane następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czyszczenie późne – na powierzchni 206,29 ha, • Czyszczenie wczesne - na powierzchni 73,38 ha, • Pozyskanie drewna w rębniach - 6072,76 m³, • Porządkowanie powierzchni zrębnych - na powierzchni 71,63 ha, • Przygotowanie gleby do odnowienia lasu - na powierzchni 20,33 ha, • Odnowienia luk - na powierzchni 2,29 ha, • Odnowienia zrębów - na powierzchni 11,79 ha • Zabezpieczenie upraw przed zgryzaniem - na powierzchni 128,70 ha, • Pielęgnacja upraw - na powierzchni 375,61 ha, • Grodzenie upraw - na powierzchni 0,90 ha, • Naprawa grodzień - na powierzchni 0,51 ha, • Rozbiórka grodzień - na powierzchni 7,65 ha, • Konserwacja grodzień - na powierzchni 41 m, • Zakładanie plantacji choinkowej - na powierzchni 3,54 ha, • Pielęgnacja i konserwacja remiz - na powierzchni 0,40 ha, • Kontrola występowania szkodników - na powierzchni 43,09 ha • Obserwacje pułapek feromonowych – 4 szt., • Poszukiwanie szkodników w ściole – 16 szt., • Zakładanie remiz - na powierzchni 0,20 ha. <p>W 2023 roku wykonano następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czyszczenie późne – na powierzchni 141,98 ha, • Czyszczenie wczesne - na powierzchni 56,82 ha, • Pozyskanie drewna w rębniach – 5063,14 m³, • Porządkowanie powierzchni zrębnych - na powierzchni 66,63 ha, • Przygotowanie gleby do odnowienia lasu - na powierzchni 19,14 ha, • Odnowienia lasu w rębniach złożonych - na powierzchni 9,22 ha • Odnowienia zrębów - na powierzchni 14,25 ha, • Zabezpieczenie upraw przed zgryzaniem - na powierzchni 59,06 ha, • Pielęgnacja upraw - na powierzchni 230,52 ha, • Grodzenie upraw - na powierzchni 3,12 ha, • Rozbiórka grodzień - na powierzchni 2,05 ha, • Konserwacja grodzień - na powierzchni 122,00 m, • Zakładanie plantacji choinkowej - na powierzchni 3,32 ha, • Pielęgnacja i konserwacja remiz - na powierzchni 0,80 ha, • Kontrola występowania szkodników - na powierzchni 15,47 ha • Obserwacje pułapek feromonowych – 8 szt., • Poszukiwanie szkodników w ściole – 16 szt.

5.	Realizacja zadań: gospodarczych, hodowlanych i ochronnych – zgodnie z uproszczonymi planami urządzania lasów prywatnych	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie realizowano tego zadania na terenie gminy Nędza.
6.	Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej na obszarach nowych nasadzeń w lasach prywatnych	Starosta Raciborski W okresie raportowania nie realizowano tego zadania na terenie gminy Nędza.
7.	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Rudy Raciborskie Nadleśnictwo Rudy Raciborskie w latach 2022 – 2023 nie prowadziło zalesień gruntów porolnych w ramach Krajowego Planu Zwiększania Lesistości na terenie gminy Nędza.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

3.10. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, zaplanowano realizację:

- 2 zadania własne,
- 2 zadania monitorowane.

W poniższych tabelach zestawiono opis podjętych działań w latach 2022 – 2023 w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska na terenie Gminy Nędza w zakresie działań własnych (tabela nr 17) oraz monitorowanych (tabela nr 18).

Tabela 17 Realizacja zadań własnych w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Doposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt do ratowania życia i mienia	<p>W 2023 roku, ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Funduszu Sprawiedliwości, w zakresie „Wsparcia i rozwoju systemu instytucjonalnego pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i świadkom oraz realizacji przez jednostki sektora finansów publicznych zadań ustawowych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacją skutków pokrzywdzenia przestępstwem” zakupiono sprzęt strażacki. Za kwotę w wysokości 124 961,22 zł zakupiono:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hełmy strażackie (17 szt.) • kominiarki (11 szt.) • rękawice (14 szt.) • buty specjalne (18 szt.) • ubrania specjalne (24 szt.) <p>Ponadto Gmina Nędza wydatkowała środki na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup udziału w średnim samochodzie ratowniczo - gaśniczym dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Górkach Śląskich w kwocie 100 000,00 zł, • dotację celową dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Górkach Śląskich z przeznaczeniem na zakup samochodu ratowniczo - gaśniczego w kwocie 499 988,00 zł, • dotację celową dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Górkach Śl. Z przeznaczeniem na zakup kamery termowizyjnej w kwocie 6 000,00 zł, • dotację celową dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Nędzy z przeznaczeniem na zakup kamery termowizyjnej w kwocie 7 000,00 zł.
2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Zadanie realizowane było przez jednostki oświatowe poprzez organizację spotkań dla przedszkolaków i uczniów z funkcjonariuszami policji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych z Urzędu Gminy w Nędzy

Tabela 18 Realizacja zadań monitorowanych w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń środowiska

Lp.	Zadanie	Stan realizacji na 31.12.2023 r.
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom poprzez prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii	<p>Na terenie gminy Nędza brak jest zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu</p> <p>W okresie raportowania przeprowadzono kontrolę 5 samochodów pod względem przewozu substancji niebezpiecznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.</p> <p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach</p> <p>W okresie raportowania nie prowadzono kontroli wśród przedsiębiorców z terenu gminy Nędza w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska.</p>

2.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	<p>Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu</p> <p>W okresie raportowania przeprowadzono 2 spotkania o tematyce bezpieczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożenia życia. W 2022 roku spotkanie takie odbyło się w Przedszkolu w Nędzy, w którym wzięło łącznie udział 200 osób. W 2023 roku spotkanie przeprowadzono w Szkole Podstawowej w Nędzy – uczestników było ok. 350.</p>
----	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych od podmiotów realizujących poszczególne zadania

4. Analiza wskaźników i kosztów

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu realizacji programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach kilkuletnich na obszarze gminy Nędza.

Tabela nr 19 przedstawia 56 wskaźników zaproponowanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, gdzie zestawiono wartość bazową poszczególnych wskaźników (rok 2020) z wielkościami otrzymanymi na koniec 2023 roku (ostatni rok obowiązywania Programu). Porównanie otrzymanych wyników w prosty sposób pozwoli na wskazanie czy założony wskaźnik został osiągnięty, a tym samym czy poczynione działania przyczyniły się do poprawy lub utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego na obszarze gminy Nędza.

Tabela 19 Wskaźniki efektywności POŚ na lata 2022 – 2025

Lp.	Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Wartość w roku bazowym (2020)	Wartość docelowa (2029)	Wartość na koniec okresu raportowania (2023)	ZMIANA +/-
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba aktualizacji PGN źródło danych: Gmina Nędza	1	1	1	+
2.		Liczba oprav w oświetleniu ulicznym źródło danych: Gmina Nędza	b.d.	wg potrzeb	b.d.	o
3.		Liczba obiektów poddanych termomodernizacji użyteczności publicznej źródło danych: Gminy Nędza	1 w latach 2018-2020	wg potrzeb	2 (narastająco)	+
4.		Liczba wymienionych źródeł ciepła w obiektach mieszkalnych źródło danych: Gminy Nędza, WFOŚiGW	172	wg potrzeb	394 (narastająco)	+
5.		Liczba instalacji OZE w obiektach użyteczności publicznej źródło danych: Gminy Nędza	1	16	3	+
6.		Liczba akcji na rok źródło danych: Gmina Nędza	5	2-5	kilkanaście	+
7.		Ilość stanowisk pomiarowych na terenie gminy źródło danych: GIOŚ	0	1	0	o
8.		Liczba kontroli nieruchomości źródło danych: Gmina Nędza	75 w latach 2019-2020	wg uchwały antysmogowej woj. Śląskiego	67 w latach 2022-2023	o

9.		Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	0	wg potrzeb	0	o
10.		Ilość odcinków dróg budowanych i przebudowywanych źródło danych: Gmina Nędza, PZD w Raciborzu, ZDW w Katowicach	26 odcinków dróg gminnych 1 odcinek dróg powiatowych 1 odcinek dróg wojewódzkich	wg potrzeb	6 odcinków dróg gminnych 3 odcinki dróg powiatowych 1 odcinek drogi wojewódzkiej	+
11.		Ilość nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu zbiorowego na terenie gminy Źródło danych: prywatni przewoźnicy	b.d.	5 (wartość docelowa)	b.d.	o
12.	Zagrożenia hałasem	Ilość zmodernizowanych dróg wojewódzkich/ powiatowych/ gminnych na rok źródło danych: administratorzy dróg	2 odcinki	9 odcinków	10 odcinków	+
13.		Ilość decyzji o dopuszczalnej emisji hałasu źródło danych: Starosta Raciborski	0	wg. potrzeb	0	o
14.		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Nędza	2-3 w tym także w zakresie ochrony przed hałasem	3-4	kilka	+
15.		Ilość przedsiębiorstw badanych/ilość naruszeń 2018-2020 źródło danych: WIOŚ	0/0	wg potrzeb	0/0	o
16.	Pola elektro- magnetyczne	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: GIOŚ	0	0	0 (brak badań)	+
17.	Zasoby i jakość wód	Ocena JCWP źródło danych: WIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry	Wody powierzchniowe zadowalającej jakości	+
18.		Długość utrzymywanych rowów melioracyjnych źródło danych: Gmina Nędza	b.d.	b.d.	b.d.	o
19.		Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych w Gminie	2-5 rocznie	2-5 rocznie	kilka	+

		źródło danych: Gmina Nędza, PGW WP				
20.		Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków źródło danych: PGW WP	301 000,00 zł	wg potrzeb	386 353,22 zł	+
21.		Liczba magazynów przeciwpowodziowych na terenie Gminy źródło danych: Gmina Nędza	1	1	1	o
22.		Liczba zmian mpzp uwzględniających zarządzanie ryzykiem powodziowym źródło danych: Gmina Nędza	100%	100%	100%	o
23.	Gospodarka wodno-ściekowa	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Nędza	0,0 km	b.d.	8,6 km	+
24.		Skanalizowanie gminy źródło danych: Gmina Nędza	0%	b.d.	5,6%	+
25.		Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków źródło danych: Gmina Nędza	0	1	1	+
26.		Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Nędza	0	b.d.	99	+
37.		Zwodociągowanie gminy źródło danych: Gmina Nędza	96,8%	100%	97%	+
28.		Długość sieci wodociągowej źródło danych: Gmina Nędza	67,9 km	70 km	68,9 km	o
29.		Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie/ w trakcie zajęć w szkołach i przedszkolach źródło danych: Gmina Nędza	3	3	kilka	+
30.		Liczba przydomowych oczyszczalni źródło danych: Gmina Nędza	188	wg potrzeb	217	+
31.		Liczba kontroli na posesjach źródło danych: Gmina Nędza	15	wg potrzeb	176 w latach 2022-2023	o
32.		Liczba kontroli podmiotów	0	3/rok	0	o

		wprowadzających ścieki do wód lub ziemi źródło danych: WIOŚ				
33.	Zasoby geologiczne	Ilość terenów osuwiskowych/liczba złoż surowców źródło danych: Powiat Raciborski, Marszałek Województwa Śląskiego	6 osuwisk 3 złoża surowców	wg zgłoszeń	6 osuwisk 3 złoża surowców	o
34.		Liczba wydanych koncesji na eksploatację źródło danych: Gmina Nędza, Powiat Raciborski	2	0	2 (narastająco)	o
35.		Ilość wdanych decyzji rekultywacyjnych źródło danych: Gmina Nędza, Powiat Raciborski	2	w decyzji	3 (narastająco)	+
36.	Gleby	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ŚODR	b.d.	3-6	kilka	+
37.		Ilość punktów pomiarowych Ilość badań zleconych przez rolników źródło danych: GIOŚ	1/0	według zleceń rolników	1/b.d.	o
38.		Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: PIORiN	b.d.	według potrzeb	0	o
39.		Ilość złożonych wniosków o płatności rol-środ-klimat źródło danych: ARIMR	1	według potrzeb	5	+
40.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ilość kontroli mieszkańców źródło danych: Gmina Nędza	369	wg potrzeb	98 w latach 2022-2023	o
41.		Ilość rocznie usuwanych wysypisk źródło danych: Gmina Nędza	tylko przydrożne	wg potrzeb	tylko przydrożne	o
42.		Procent mieszkańców objętych zbiórkami odpadów źródło danych: Gmina Nędza	99%	100%	100%	+
43.		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Nędza	4-5	4-5	kilka	+
44.		Ilość usuniętego azbestu zgodnie z Bazą	44,21 Mg	30-50 Mg/rok	65,228 Mg (narastająco)	+

		Azbestową stan na koniec 2020 roku źródło danych: Gmina Nędza				
45.	Zasoby przyrodnicze	Liczba działań/akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Nędza Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, Powiat Raciborski	2-3 rocznie	2-3 rocznie	kilkanaście	+
46.		Liczba nasadzeń/wycinka drzew w pasach drogowych źródło danych: Gmina Nędza, PZD w Raciborzu, ZDW w Katowicach	b.d.	wg potrzeb	0/17	-
47.		Liczba korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania źródło danych: Gmina Nędza	3	3	3	o
48.		Długość ścieżek rowerowych źródło danych: Gmina Nędza	brak	b.d.	brak	o
49.		Liczba nowych uproszczonych planów/inwentaryzacji źródło danych: Powiat Raciborski	4	wg potrzeb	4 (narastająco)	o
50.		Powierzchnia odnowienia lasów państwowych (ha) źródło danych: Nadleśnictwo Nędza	312 ha	wg potrzeb	349,55 ha (narastająco)	+
51.		Powierzchnia odnowienia lasów prywatnych (ha) źródło danych: Powiat Raciborski	b.d.	wg potrzeb	b.d.	o
52.		Powierzchnia lasów objęta uproszczonymi planami urzędowania lasów (%) źródło danych: Powiat Raciborski	b.d.	100%	b.d.	o
53.		Powierzchnia zalesień na rok (ha) źródło danych: Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, Powiat Raciborski	0	wg potrzeb	0	o
54.		Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	Ilość kontroli w zakresie ochrony środowiska źródło danych: dane WIOŚ	0	wg potrzeb	0
55.	Ilość jednostek Straży Pożarnej, które dostały wsparcie źródło danych:		5	5	5	o

		Gmina Nędza				
56.		Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Nędza	1-2	2-3	kilka	+

Legenda:

+/- oznacza ze wskaźniki się poprawiły lub pogorszyły w stosunku do zakładanego celu i wartości bazowej

o oznacza brak zmiany wskaźnika lub brak wartości odniesienia

Analizując zmiany wskaźników w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza można zauważyć zmianę ilościową względem roku bazowego dla wskaźników takich jak liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji, liczba wymienionych indywidualnych systemów ogrzewania, liczba zainstalowanych instalacji OZE czy ilość odcinków dróg poddanych modernizacji. Nie uległy zmianie wskaźniki dotyczące ilości stanowisk pomiarowych na terenie gminy Nędza oraz liczba kontroli przeprowadzonych przez WIOŚ. Dla niektórych wskaźników brak było możliwości określenia tendencji zmian. Podjęte działania w znaczny sposób przyczyniły się do poprawy jakości powietrza na terenie gminy Nędza – w ocenie jakości powietrza na terenie województwa śląskiego za 2023 rok, strefa śląska została sklasyfikowana do klasy C tylko w zakresie stężenia benzo(a)pirenu.

W zakresie zagrożeń hałasem tendencja zmian przyjętych wskaźników wskazuje na poprawę albo utrzymanie dobrego poziomu z roku bazowego dla 2 z nich, w tym m. in. wskaźnik dotyczący ilości odcinków dróg poddanych modernizacji. Z całą pewnością poprawa infrastruktury drogowej sprzyja poprawie klimatu akustycznego na terenie gminy.

W zakresie pól elektromagnetycznych nie uległa zmianie liczba punktów z przekroczeniami wartości dopuszczalnych. Badania co prawda nie były prowadzone na terenie gminy Nędza, jednak średnie stężenie pól elektromagnetycznych na terenach wiejskich dla województwa śląskiego wykazuje wartości znacznie poniżej wartości dopuszczalnych.

W zakresie zasobów i ochrony wód poprawie uległy 3 wskaźniki, przy czym wskaźnik obejmujący ocenę jednolitej części wód powierzchniowych oparto na badaniach wskaźnikowych bez kompleksowej oceny przeprowadzonej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (ocenę przygotowuje w okresach pięcioletnich). Pozostałe wskaźniki pozostały na niezmiennym poziomie wskazanym dla roku bazowego.

W zakresie gospodarki wodno – ściekowej zmianie uległy wskaźniki obejmujące swoim zakresem rozwój kanalizacji sanitarnej. Wybudowanie kanalizacji spowodowało, że część gminy obsługiwana jest w ramach zbiorowego odprowadzania ścieków. Co prawda odsetek ten jest niewielki, jednak dalsze czynności zmierzające do rozwoju ten infrastruktury spowoduje polepszenie środowiska naturalnego na terenie gminy w dłuższym horyzoncie czasowym – co jednocześnie wpłynie także na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Dla zasobów geologicznych zmianie uległ wskaźnik dotyczący ilość wydanych decyzji rekultywacyjnych. Pozostałe wskaźniki pozostały na niezmiennym poziomie.

W zakresie gleb zmianie uległy 2 wskaźniki. Zwiększyła się ilość wniosków składanych w ramach pakietów rolno – środowiskowo – klimatycznych oraz w dalszym ciągu prowadzone są działania promocyjne i informacyjne przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Pozostałe wskaźniki pozostały na niezmiennym poziomie albo trudno było oszacować tendencję zmian.

Dla gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów poprawie uległy 3 wskaźniki. Zwiększyła się łączna ilość wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia, ponadto zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe.

W zakresie zasobów przyrodniczych pogorszeniu uległ jeden wskaźnik obejmujący stosunek nowych nasadzeń przydrożnych względem ilości usuwanych drzew. 3 wskaźniki uległy poprawie, z kolei pozostałe nie uległy zmianie.

Dla nadzwyczajnych zagrożeń środowiska praktycznie wszystkie wskaźniki pozostały na niezmiennym poziomie względem roku bazowego, jednak są to wartości jakie należałoby osiągnąć na koniec okresu obowiązywania Programu.

W latach 2022 – 2023 Gmina Nędza realizowało szereg zadań własnych. Znaczna część z nich finansowana była ze środków zewnętrznych, bez których gminy nie byłoby stać na ich realizację. Były to między innymi inwestycje związane z modernizacją infrastruktury drogowej, termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, rozwojem odnawialnych źródeł energii czy budową kanalizacji sanitarnej.

W poniższej tabeli zestawiono wydatki poniesione na realizację wszystkich zadań własnych Gminy Nędza w okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2022 – 2023.

Tabela 20 Wysokość środków poniesionych na zrealizowane działania mające wpływ na jakość środowiska naturalnego

Obszar działania	Poniesione koszty w okresie raportowania
Ochrona klimatu i jakości powietrza	10 900 800,74 zł
Zagrożenia hałasem	W ramach innych działań
Pola elektromagnetyczne	Koszty administracyjne
Zasoby i ochrona wód	39 290,032
Gospodarka wodno - ściekowa	2 881 760,94 zł +koszty administracyjne
Zasoby geologiczne	Koszty administracyjne
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	4 192 515,66 zł
Zasoby przyrodnicze	9 800,00 zł + koszty administracyjne
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	625 484,22 zł
RAZEM	18 649 651,88 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych do opracowania Raportu.

Środki przedstawione w powyższej tabeli stanowią koszty poniesione na realizację wszystkich zadań wskazanych w niniejszym Raporcie. Dane pochodziły ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Nędza za lata 2022 – 2023.

Najwięcej środków zostaje wydatkowanych na zadania związane z ochroną klimatu i jakości powietrza, dotyczące modernizacji infrastruktury drogowej, instalacji OZE oraz termomodernizacji. Znaczną kwotę przekazano także na gospodarkę odpadami w szczególności na funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Następnie najwięcej środków przekazano na zadania związane z gospodarką wodno – ściekową, dotyczące budowy kanalizacji sanitarnej oraz modernizacji infrastruktury wodociągowej. Znaczną część środków wydatkowano także na zadania związane z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska w zakresie doposażenia jednostek OSP z terenu gminy Nędza. Najmniej środków wykazano w pozycji dotyczącej zasobów przyrodniczych.

Wskazano także, w których dziedzinach środowiskowych ponoszono koszty administracyjne, były to m. in. zadania związane z ograniczeniem wpływu pól elektromagnetycznych, zasobów geologicznych, gospodarki wodno - ściekowej czy związane z zasobami i ochroną wód.

5. Podsumowanie wyników raportu

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Okres raportowania Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2022 – 2023. W tym czasie na terenie gminy Nędza obowiązywał Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie Gminy Nędza oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez Gminę, a także inne instytucje działające na obszarze tej gminy.

Analizując całość przedstawionych w niniejszym raporcie danych należy uznać, że wyznaczony w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Nędza na lata 2022 – 2025 z perspektywą na lata 2026 – 2029, cel dla ochrony klimatu i jakości powietrza w postaci **Poprawy jakości powietrza atmosferycznego na obszarze powiatu do standardów zgodnie z założeniami Programu Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego oraz uchwały „antysmogowej”** został w części osiągnięty. W wyniku poczynionych licznych działań modernizacyjnych (termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, wymianą nieekologicznych kotłów u mieszkańców, montaż OZE, zgodnie z danymi uzyskanymi w ramach monitoringu jakości powietrza na terenie strefy śląskiej odnotowywane są przekroczenia standardów jakości powietrza, ale tylko w zakresie stężeń benzo(a)pirenu. Przekroczenia nie dotyczą już stężenia pyłu zawieszonego PM10.

W zakresie hałasem wyznaczono cel w postaci **Poprawy klimatu akustycznego na terenie powiatu**. W okresie raportowania Starosta Raciborski nie wydał, żadnej decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu wobec powyższego można uznać, że ten cel zostanie osiągnięty do końca obowiązywania Programu.

W zakresie pól elektromagnetycznych wyznaczono cel w postaci **Minimalizacji zagrożenia dla bezpieczeństwa mieszkańców ze strony PEM**, który został osiągnięty – co prawda na terenie gminy Nędza brak jest punktów pomiarowych, jednak z danych udostępnionych w ramach „monitoringu środowiska wynika, że obszary wiejskie województwa śląskiego nie są narażone na przekroczenia wartości dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w środowisku.

Dla zasobów i ochrony wód oraz gospodarki wodno – ściekowej wyznaczono jeden wspólny cel w postaci **Kompleksowego gospodarowania wodami w regionie wodnym**. Mając na uwadze przystąpienie do prace związanych z budową sieci kanalizacji sanitarnej, należy uznać, że cel ten zostanie osiągnięty, zgodnie z założeniami programowymi, czyli w okresie perspektywicznym Programu.

W zakresie zasobów geologicznych wyznaczono cel w postaci **Zrównoważonej gospodarki zasobami surowców naturalnych**. Cel ten najprawdopodobniej zostanie osiągnięty na koniec okresu obowiązywania programu z uwagi na racjonalne i zgodnie z prawem prowadzenie gospodarki złożami, w tym ustalanie kierunku rekultywacji po zakończonej działalności eksploatacyjnej.

Dla gleb wyznaczano cel w postaci **Ochrony i zapewnienia właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi**. Mając na uwadze, że prowadzone są działania związane z prawidłowym gospodarowaniem na powierzchni ziemi oraz prowadzeniem stosownych kontroli w rolnictwie, należy stwierdzić, że cel ten zostanie osiągnięty po okresie obowiązywania Programu.

Dla gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów wyznaczono cel w postaci **Zbudowania systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz stworzenie niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling**. W okresie raportowania w ramach systemu gospodarki odpadami spadła ilość odpadów komunalnych generowanych przez mieszkańców gminy. Dodatkowo zwiększył się odsetek niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w całym strumieniu odpadów. Gmina osiągnęła w 2023 roku wymagany przepisami prawa poziom odzysku i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, wobec czego należy uznać, że cel został osiągnięty.

W zakresie zasobów przyrodniczych wyznaczono cel w postaci **Zachowania, odtworzenia i zrównoważonego użytkowania bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrony krajobrazu**, w ramach którego zrealizowano działania, które powodują przywracanie walorów przyrodniczych (odnowienia lasów, przeciwdziałanie szkodnikom, rozwój terenów zieleni), wobec czego należy uznać, że cel ten został osiągnięty.

W zakresie awarii przemysłowych wyznaczono cel w postaci **Ograniczenia ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacji ich skutków**. Z uwagi na brak wystąpienia w okresie obowiązywania Programu zdarzenia o charakterze poważnej awarii przemysłowej należy uznać, że cel ten został osiągnięty.

Na realizację zadań ujętych w Programie Gmina Nędza przeznaczała środki finansowe w wysokości ponad 18,5 mln zł, z czego znaczna część poniesionych nakładów była współfinansowana ze środków pochodzących z funduszy europejskich oraz środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.